

WYMAGANIA EDUKACYJNE

SPECJALNOŚĆ INSTRUMENTALISTYKA

PRZEDMIOT GŁÓWNY: GRA NA PUZONIE

DRUGI ETAP EDUKACYJNY

Autor: Harald Powrósło

**Opracowane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Kultury i
Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw
programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego**

Dz.U. z 2023 r., poz. 1754

WYMAGANIA EDUKACYJNE

CELE KSZTAŁCENIA

1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – puzon
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie
3. Prezentacja publiczna
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym

TREŚCI NAUCZANIA I KRYTERIA WERYFIKACJI

1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – puzonu

1) Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;

Uczeń:

- Określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo;

2) Historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;

Uczeń:

- Omawia w zarysie historię puzonu i jego odmiany;
- Wymienia reprezentatywne utwory oraz ich kompozytorów z różnych epok;
- Wymienia wybitnych puzonistów o znaczącym dorobku artystycznym;

3) Budowa i pielęgnacja instrumentu;

Uczeń:

- Nazywa elementy puzonu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji;
- Wymienia odmiany puzonów, klasyfikuje je pod względem wielkości, wyposażenia i skali;
- Orientuje się w rodzajach ustników i zależnościach z tym związanych;
- Wyjaśnia zasadę funkcjonowania mechanizmu suwakowego i kwartwentylowego;

4) Technika wykonawcza;

Uczeń:

- Omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na puzonie;
- Opisuje możliwości techniczne instrumentu;
- Określa pozycje suwaka puzonowego oraz nazywa dźwięki na poszczególnych pozycjach;
- Wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację;

2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

1) Aparat gry;

Uczeń:

- Prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia;
- Kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk podczas gry;

2) Technika gry;

Uczeń:

- Stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;

- Posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji;
 - Dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów;
 - Stosuje poprawną koordynację suwaka z właściwą pracą języka
 - Stosuje technikę buzzingu (bzyczenia) oraz gry na ustniku;
 - Dysponuje prawidłową emisją dźwięku;
- 3) Interpretacja;
Uczeń:
- Interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;
 - Wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną;
- 4) Specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna;
Uczeń:
- Posługuje się specjalistyczną terminologią;
 - Realizuje zasady notacji muzycznej
 - Czyta nuty a'vista;
- 5) Samodzielna praca;
Uczeń:
- Przestrzega bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - Realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
 - Kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;
 - Potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
 - Stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;
 - Stosuje różne metody zapamiętywania tekstu nutowego;
 - Korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;
 - Planuje i organizuje systematyczną pracę;
- 6) Współpraca;
Uczeń:
- Realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
 - Dostosowuje sposoby gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii;
 - Współpracuje z akompaniatorem;

3. Prezentacja publiczna

1) Praktyka estradowa;

Uczeń:

- Koncentruje się podczas występu;
- Opanowuje tremę;
- Stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
- Wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru;

2) Prezentacja w mediach cyfrowych;

Uczeń:

- Korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
- Obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry;

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym

1) Rozwój artystyczny i zawodowy;

Uczeń:

- Analizuje własne kompetencje;
- Aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
- Wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności;
- Dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
- Aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym;

2) Etyka zawodowa;

Uczeń:

- Przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- Przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne;

MATERIAŁ NAUCZANIA:

1. Kształcenie i doskonalenie elementów techniki warsztatu instrumentalnego

- opanowanie techniki gry z uwzględnieniem zaawansowanej biegłości technicznej prawej ręki (suwaka), pracy języka oraz zmiennej plastyki warg, umożliwiającej różne rodzaje artykulacji.
- opanowanie swobodnego posługiwania się oddechem, zadęciem, układem prawej i lewej ręki, suwakowaniem.
- umiejętność swobodnego wykorzystania gry w skali instrumentu.
- kształtowanie odpowiedniej estetyki brzmienia.
- opanowanie umiejętności korekty intonacji podczas produkcji, a także umiejętność należytego dostrojenia instrumentu,
- umiejętność posługiwania się pochodem tonów naturalnych, pochodów gamowych, ćwiczeń gamowłasciwych, schematów wprawkowych itp..
- opanowanie etud technicznych o zróżnicowanej problematyce technicznej i rytmicznej w celu poprawy techniki wykonawczej
- poznanie wokaliz melodycznych w celu poprawy emisji dźwięku i umiejętności formowania frazy muzycznej,
- poznanie formy koncertu lub concertina, sonaty lub sonatiny, utworu dowolnego, utworu kameralnego, studiów orkiestrowych (przygotowanych fragmentów).
- Umiejętność konserwacji instrumentu. Znajomość historii i różnych odmian instrumentu.

2. Kształcenie i doskonalenie umiejętności interpretacyjnych

- frazowanie i operowania zróżnicowaną barwą i sposobami artykulacji, dynamiki i agogiki,
- interpretowanie utworu zgodnie z jego budową formalną i charakterem epoki,
- rozumienie pojęć muzycznych, samodzielne odnajdowanie środków wyrazu i określanie charakteru utworu,
- stopniowe wdrażanie do samodzielnego przygotowania utworów
- Umiejętność grania a vista utworów z uwzględnieniem prawidłowej artykulacji, dynamiki, frazowania, intonacji, metrorytymiki.
- Obycie estradowe - umiejętność koncentracji oraz opanowania tremy podczas wykonywania utworu.
- Umiejętność współpracy z akompaniatorem oraz gry w różnych formach muzykowania zespołowego (duety, tria)
- wykonywanie ze zrozumieniem różnorodnych form muzycznych:
 - ✓ utwory na puzon solo,
 - ✓ koncert, concertino,
 - ✓ sonata, suita,
 - ✓ wariacje,
 - ✓ miniatury, utwory wirtuozowskie,
 - ✓ utwory kameralne (duety, tria, kwartety)
- opanowanie literatury na puzon z różnych epok
 - ✓ barok,
 - ✓ klasycyzm
 - ✓ romantyzm
 - ✓ muzyka współczesna
- sięganie po literaturę orkiestrową
 - ✓ partie solowe znanych dzieł muzyki orkiestrowej – orkiestry symfonicznej,
 - ✓ partie solowe dzieł muzyki orkiestrowej – orkiestry dętej,
 - ✓ partie kompozycji kameralnych
- doskonalenie pamięci muzycznej poprzez opanowanie wybranych utworów na pamięć,

Klasa I

Zadania techniczno - wykonawcze

Okres I

- zapoznanie ucznia z historią puzonu

- omówienie i korekty dotyczące zadęcia, oddechu, postawy, układu rąk w zależności od stopnia zaawansowania ucznia i przeprowadzenia koniecznych zmian
- ćwiczenia kształtujące pracę prawej ręki – suwakowanie
- opanowanie skali E – f¹ oraz swobodne poruszanie się w obrębie tych dźwięków
- kształtowanie prawidłowego oddechu, dźwięku
- opanowanie gam durowych i molowych do 4 znaków (tercje, trójki, biegniki, pasaż, D⁷, akord zmniejszony)
- ćwiczenia i etiudy 5-15 w semestrze
- czytanie nut a'vista
- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Okres II

- korekty dotyczące zadęcia, oddechu, postawy, układu rąk w zależności od stopnia zaawansowania ucznia i przeprowadzenia koniecznych zmian
- ćwiczenia kształtujące pracę prawej ręki – suwakowanie
- opanowanie skali E – f¹ oraz swobodne poruszanie się w obrębie tych dźwięków
- kształtowanie prawidłowego oddechu, dźwięku
- opanowanie gam durowych i molowych do 4 znaków (tercje, trójki, biegniki, pasaż, D⁷, akord zmniejszony)
- ćwiczenia i etiudy 5-15 w semestrze
- czytanie nut a'vista
- utwory z towarzyszeniem fortepianu
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce

- gra a'vista

część repertuarowa:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Przesłuchanie techniczne:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa II

Zadania techniczno – wykonawcze:

Okres I

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydychanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- poszerzenie skali (w miarę możliwości) do b¹
- gamy do durowe i molowe do 5 znaków przykluczowych (tercje, trójki, kwarty, czwórki, biegniki, pasaż, D⁷, akord zmniejszony)
- ćwiczenia wyrabiające biegłość suwakowania ręki prawej
- doskonalenie czytania nut, czytanie nut a'vista
- ćwiczenia i etiudy 5-15 w semestrze
- granie duetów
- nabywanie umiejętności samodzielnego strojenia do fortepianu
- utwory z towarzyszeniem fortepianu: 2 miniatury lub jeden utwór w formie koncertu, sonaty, tematu z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Okres II

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza – ćwiczenia na spirometrach
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń, łokieć, bark)
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- poszerzenie skali (w miarę możliwości) do b¹
- gamy do durowe i molowe do 5 znaków przykluczowych (tercje, trójki, kwarty, czwórki, biegniki, pasaż, D⁷, akord zmniejszony)
- ćwiczenia wyrabiające biegłość suwakowania ręki prawej
- doskonalenie czytania nut, czytanie nut a'vista
- ćwiczenia i etiudy 5-15 w semestrze
- granie duetów
- nabywanie umiejętności samodzielnego strojenia do fortepianu
- utwory z towarzyszeniem fortepianu: 2 miniatury lub jeden utwór w formie koncertu, sonaty, tematu z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Część repertuarowa:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Przesłuchanie techniczne:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa III

Zadania techniczno – wykonawcze:

Okres I

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia
- praca nad swobodą wydobywania dźwięku – ćwiczenia na ustniku oraz basing (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- ćwiczenia na rozgrywanie
- ozdobniki: tryl, mordent, przednutka
- stopniowanie dynamiki
- rozwijanie gry pamięciowej
- praca nad intonacją i artykulacją
- opanowanie skali do b¹
- gamy durowe i molowe do pięciu znaków przykluczowych (z uwzględnieniem całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – tercje, trójki, kwarty, czwórki biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷)
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- ćwiczenia i etiudy techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- czytanie a vista (ćwiczenia)
- utwory z akompaniamentem fortepianu: 2 miniatury lub jeden utwór w formie koncertu, sonaty, tematu z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Okres II

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia
- praca nad swobodą wydobywania dźwięku – ćwiczenia na ustniku oraz basing (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- ćwiczenia na rozgrywanie

- ozdobniki: tryl, mordent, przednutka
- stopniowanie dynamiki
- rozwijanie gry pamięciowej
- praca nad intonacją i artykulacją
- opanowanie skali do b¹
- gamy durowe i molowe do pięciu znaków przykluczowych (z uwzględnieniem całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – tercje, trójki, kwarty, czwórki biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷)
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- ćwiczenia i etiudy techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- czytanie a vista (ćwiczenia)
- utwory z akompaniamentem fortepianu: 2 miniatury lub jeden utwór w formie koncertu, sonaty, tematu z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Część repertuarowa:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Przesłuchanie techniczne:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa IV

Zadania techniczno – wykonawcze:

Okres I

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwy)
- opanowanie skali do d^2
- przedęcia – zestaw ćwiczeń z uwzględnieniem całej skali instrumentu
- basing
- ćwiczenia na rozgrywania
- czytanie nut a'vista
- praca nad intonacją i artykulacją
- gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – tercje, trójki, kwarty, czwórki, kwinty, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D^7 ,
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- etiudy i ćwiczenia techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- początki nauczania gry podwójnego i potrójnego staccata
- utwory z towarzyszeniem fortepianu – większe formy, np. koncert, sonata, temat z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Okres II

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwy)
- opanowanie skali do d^2
- przedęcia – zestaw ćwiczeń z uwzględnieniem całej skali instrumentu
- basing
- ćwiczenia na rozgrywania
- czytanie nut a'vista
- praca nad intonacją i artykulacją

- gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – tercje, trójki, kwarty, czwórki, kwinty, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷,
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- etiudy i ćwiczenia techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- początki nauczania gry podwójnego i potrójnego staccata
- utwory z towarzyszeniem fortepianu – większe formy, np. koncert, sonata, temat z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Część repertuarowa:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Przesłuchanie techniczne:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa V

Zadania techniczno – wykonawcze:

Okres I

- ćwiczenia oddechowe (spirometr, worek anestezjologiczny)
- ćwiczenia basingu
- ćwiczenia na rozgrywanie
- ćwiczenia wyrabiające biegłość prawej ręki (suwak)

- czytanie nut a'vista
- studia orkiestrowe
- rozwijanie umiejętności gry zespołowej
- etiudy i ćwiczenia techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – interwały do oktawy, trójki, czwórki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷, gama chromatyczna
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- praca nad podwójnym i potrójnym staccatem
- praca nad budową frazy, interpretacja utworów z różnych epok
- samodzielne opracowanie utworu
- utwory z towarzyszeniem fortepianu – większe formy, np. koncert, sonata, temat z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Okres II

- ćwiczenia oddechowe (spirometr, worek anestezjologiczny)
- ćwiczenia basingu
- ćwiczenia na rozgrywanie
- ćwiczenia wyrabiające biegłość prawej ręki (suwak)
- czytanie nut a'vista
- studia orkiestrowe
- rozwijanie umiejętności gry zespołowej
- etiudy i ćwiczenia techniczne i melodyczne 5-15 w semestrze
- gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):
 - a) durowe (według schematu) – interwały do oktawy, trójki, czwórki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷, gama chromatyczna
 - b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony
- praca nad podwójnym i potrójnym staccatem
- praca nad budową frazy, interpretacja utworów z różnych epok

- samodzielne opracowanie utworu
- utwory z towarzyszeniem fortepianu – większe formy, np. koncert, sonata, temat z wariacjami
- udział ucznia w popisie klasy lub popisie szkolnym (minimum jeden raz w semestrze)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Część repertuarowa:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Przesłuchanie techniczne:

- wybrana para gam z przygotowanymi elementami
- 2 etiudy o różnej problematyce
- gra a'vista

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy z towarzyszeniem fortepianu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Klasa VI

Zadania techniczno – wykonawcze:

Okres I

- ćwiczenia basingu
- ćwiczenia oddechowe (spirometr, worek anestezjologiczny)
- ćwiczenia na rozgrywanie
- legata na dźwiękach naturalnych (przedęcia)
- ćwiczenia wyrabiające biegłość prawej ręki (suwak)
- interpretowanie utworu zgodnie z jego budową formalną i charakterem epoki
- etiudy techniczne i melodyczne
- studia orkiestrowe
- rozwijanie umiejętności gry z akompaniamentem
- czytanie nut a'vista

gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):

a) durowe (według schematu) – interwały do oktawy, trójki, czwórki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷, gama chromatyczna i całotonowa

b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony

- praca nad podwójnym i potrójnym staccatem
- przygotowanie programu dyplomowego

Okres II

- ćwiczenia basingu
- ćwiczenia oddechowe (spirometr, worek anestezjologiczny)
- ćwiczenia na rozgrywanie
- legata na dźwiękach naturalnych (przedęcia)
- ćwiczenia wyrabiające biegłość prawej ręki (suwak)
- interpretowanie utworu zgodnie z jego budową formalną i charakterem epoki
- etiudy techniczne i melodyczne
- studia orkiestrowe
- rozwijanie umiejętności gry z akompaniamentem
- czytanie nut a'vista
- gamy durowe i molowe do sześciu znaków przykluczowych (w całej skali instrumentu):

a) durowe (według schematu) – interwały do oktawy, trójki, czwórki, biegniki, pasaż, przewroty pasażu, D⁷, gama chromatyczna i całotonowa

b) mollowe – pasaż, przewroty pasażu, akord zmniejszony

- praca nad podwójnym i potrójnym staccatem
- przygotowanie programu dyplomowego

Udział w obowiązkowym przesłuchaniu technicznym dla uczniów klas dyplomowych w I okresie:

Program:

- poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej
- prezentacja przygotowanych fragmentów studiów orkiestrowych

Program egzaminu dyplomowego:

- koncert lub concertino,
- sonata lub sonatina,
- utwór dowolny,

Utwór lub wybrana część utworu cyklicznego do realizacji z pamięci .

Obowiązkowy udział w koncertach szkolnych, audycjach sekcyjnych i klasowych i przesłuchaniach co najmniej raz w każdym semestrze.

Uczniom wyjątkowo zdolnym pedagog ma prawo rozszerzyć wymagania edukacyjne o elementy wykraczające poza wymagania przewidziane dla realizowanej przez ucznia klasy.

Opracował

Harald Powrósto